

ADEU SIAU

Á LA DISTINGIDA ESCRIPTORA SENYORA DE RATAZZI

Vos que teniu, senyora, en vostras venas
la sanch bullenta de la noble Fransa,
la sanch que un dia batejá á l' Europa
y á vida nova vá badarli 'ls parpres;

Vos, qu' escullíreu del amor á impulsos
patria del cor en la superba Italia
y unida á un hom' sols de vos digne, foreu
per ella clau de llibertat sagrada;

Vos, que avuy dia nos honrau, veyentvos
recorre 'ls àmbits de la pòbra Espanya,
ouí avants de que l' adéu vos donga
los vots ardents del trovador que 'us canta.

Vos sou, senyora, encarnació llatina.
Lo foch del sentiment crema en vostr' ànima,
la forsa varonil en vos alena
y brilla la bellesa en vostras galtas.

Al art rendiu adoració ferventa,
com un mirall de cortesia y gràcia,
y de sanch noble y de prossapia ilustre
la llibertat del poble es vostra causa.

Ningú com vos mes vivament compéndia
los dons que adornan á la nostra rassa.
Sou àngel y heroina; ardenta y bella
com lo sol del Mitj-jorn que los fruits daura.

Trista es l' Espanya que trobau, senyora:
trista també trobáreu á la Italia.
Sanch raja encare de feridas nostras;
bèn abundosa va rajarne en Fransa.

Y jay! Tots dos pobles yaronils s' aixecan
y ab ull seré lo pervenir aguardan:
recobra l' un sas abatudas forses
y adolescent, fá la creixensa l' altre,
y abdós ensenyán á la patria nostra
y recordan abdós á llur germana,
que rebrota gentil, vella olivera
si per son ferit tronch corra la sava.

Que plasca al Cel, que com estrella fúlgida
sia de sort, aquí, la vostra estada,
com ho fou per l' Italia benvolguda,
bressol encantador de nostra rassa.

Y en cambi de la llum benefactora
que derramin aquí vostras miradas,
desitjo pogáu veure la ventura
que 'l pervenir per los llatins ne guarda.

Que Italia, Fransa é Iberia, reunidas
veurer pogáu, fetas de nou tres gracies,
enmirallantse hermosas y contentas
del blau Mediterrani en las onadas.

J. ROCA Y ROCA.

9 Febrer 1877.

AUCELL DONA Ó FLOR

TRADUCCIÓ DEL LLIBRE CARA PATRIA

UNA noya, allá en l' Orient,
d' anyorament se moria:
Visnou li aparegué un dia
y li digué somrisent:
—Jo puch calmar ton dolor:
de la Mort oscar la dalla,
y reanimar ta mortalla.
¿Vols naixer dona,
aucell ó flor?—

—Renáixer aucell, Senyor,
jo de bon grat ho pendría
si volar lliure podía
cantant pel bosch mon amor.
Més (diu la nina angustiada)
he vist llops en llibertat,
y mes d' un aucell tancat...
Val més morir
qu' está engabiada.

Plauríam' demunt lo pit
de mon aymador posada
esser la flor perfumada
qu' ell besés en son delit.

Mes jay! la flor se mustiga
y l' olvit segueix la mort!
¡Podria ma trista sort
portárme als peus
de una enemiga!

¡Dona! jay! dolsa esperansa!
Ab quin goig mare amorosa
voldria, y amant esposa,
omplí 'ls cors de benhauransa!
¡Mes tinch trist pressentiment!
...¡Amor, familia, adeussiáu!
Véure á ma filla no 'm plau
com jo morir
d' anyoramend.

DAMASO CALVET.

Barcelona 14 Febrer de 1877.

ZOBEIDA

ORIENTAL, TRADUCCIÓ DE LA SENYORA DE RATAZZI

V^A Zobeida la princesa
á caball de un brau corcer,
que orgullós de durla á sobre,
lo camí 's menja lleuger.
Quan sa blanca ma l' amoixa
¡Valgam Déu, com s' estremeix!

Dú un caball que s' encabrita,
un eunuch de sabre armat;
al darrera 'ls negrets marxan
y l' escolta clou lo pas
ab l' espessa nuvolada
de la pols embolcallats.

De cop para ella la marxa,
devallant á clara font
hont s' hi abeuran las ovelles,
las ovelles y 'ls moltons:
l' herba fresca y l' aygua viva
l' hi aconsellan lo repós.

Asseguda, surtli un jove:
de jenolls cau á sos peus:
sobre 'l front d'ú las mans juntas,
y diu ella:—Ola ¿quí ets,
que no surto que no 't trobi
emboscat com bandoler?

—Jo 'us adoro ab tota l' ànima:
cada dia 'l mateix faig:
jo m' amago en l' espessura
pèl camí en qu' heu de passar,
y havent vist la vostra sombra
¡ay, adèu, fins l' endemá!

—Per aymarme y gosá á dirm'ho
ets tal volta emperador,
ets sultan ó al menys califa?...
—Molt avara 'm fou la sort;
no tinch mes que ma guitarra,
no tinch mes que mas cansons.

—No sabs tú que ilustres prínceps
sas provincias m' han ofert,
y que 'l príncep de Golconda
per mí 's mor' y es fill del rey?
—No tinch mes que ma guitarra
y també 'm moro com ell.

—Qu' es ma vida molt joyosa,
qu' es mon gust veure sufrir,
que dels cors jo sé fer trossos,
que dels cors fets trossos, rich,
y que un sabi amant delira
sols ab veure un mèu sonrís?

—Vergonyós jo soch, y tímit
y otras cosas no sè pas
que queixarme ab dol y planye'm
sens ningú sentirme may:

sols als arbres de la selva
jo 'ls esplico mos afanys.

—Mes com creure may pogueres
cantor vil, 'ome mesquí,
qu' escoltarste jo podríá?...
Perque jo 't pogués oir
ja has pensat si tens la llántia
marvellosa d' Aladin?

—Jo no tinch encants ni llántias.
Era foll mon cor omplert...
¡Mes senyora, perdonáume!...
—Jo 't perdono noblement.
¡Guardiás! perque es ell, donauli
vinticinch assots no més.

J. ROCA Y ROCA.

DESENGANYS

Qu' hermosa qu' ets, tendra rosa!
¡La mes bella del jardí!
Ta blancor m' ensisa, m' mata:
T' estimo: jo 't vull cullir
Y guardant' tota ma vida....
Vull qu' al clot vingues ab mif,
Per no anyorarte, clavada
Damunt de mon cor captiu.
¿Vols que 't culli: vols que 't guardi
Per sempre mes en mon pit?
La mes bella de las rosas
Me digué, fent un suspir:
—Si m' estimas cullme y guardam:
Si m' enganyas fuig de mif.—
Com que l' amor que sentia
Rebullir dintre mon pit
Era un amor gran, puríssim
Com l' amor dels serafins;
Cullí, enamorat, la rosa
Y, febrosench la besí:
Mes jay! que 'l dolor dels llabis,
Y l' amargor que sentí
Me digueren qu' entre fullas,
Guardava la flor, per' mif,

No mes fel, no mes espinas....
Tot un infern de sufrir.

La més tendra de las rosas
M' enganyava com á un nin.

¡Hermós estel de ma vida:
Lo mes hermós del Empir!
Ja qu' assí 'm veus cada vespre
Gosant ab tú, embadalit,
Llençante lays de mon ánima,
Y miradas y suspirs
Ja que saps que tant t' estimo,
Que sens ta llum jo no visch;
Ja que sabs que 'm mancan alas
Per' pujar al Paradís,
Y, d' aprop, dirte mas penas
Y l' amor inmens que 't tinch;
Baixa tu: baixa sens treva:
Hermós estel: vina ab mí.
Com d' una font llunyandana,
Com d' un ventitjol subtil
Ascoltí una veu que 'm deya,
Dins la foscor de la nit:
—Ja que se de cert que m' aymas
Demá serás ben felís.—
A l'endemá, cap al vespre,
Ple d' amor mon aymant pit,
Al cel, frenétich, ans d' hora,
Mirava, de fit á fit.....
Y tots los estels surtiren,
Surtiren com cada nit,
Menys l' estel de ma esperança
Que per matarm' no surtí.

El mes hermós del estels
M' enganyava com á un nin.

Jo coneixia una nina
Mes pura que un serafi,
Mes hermosa que l' aubada,
Mes bella que un pom de llirs:

Al parlar'hi s' esglayava,
Al guaytarla, 'ls ulls divins
Tancava, y ab galtas roijas,
Llansava un fondo suspir.
Un jorn, negra recordança,
Mitj tremolant li diguí.
—Jo t' aymava, tendra nina,
Ja feya temps, ab delir;
Mes sent tú tan recatada.
Tan pura, jamay gosí
Contarte l' amor sens límits
Que per' tú bull en mon pit.
Jo t' am', t' ho jüro, perdonam
Que l' estimar no es un crím
Y contante mas angustias
Sembla qu' aixamplo 'l respir.
—¿Vols estimarme, nineta?
—¿Vols que ab tú visqui felis?—
La nina, tota vermella,
Ab cap baix digué que sí.
L' endemá, plé d' esperança,
Foll d' amor, li preguntí:
—¿M' estimas, nineta hermosa?
—¿Vols que ab tú visqui felis?
—Recordas la prometensa
Que 'm feres, nineta, ahir?—
La nina ni una paraula
Me respongué ¡trist de mí!
Y ensemps que 'l cor se 'm partia
De dolor y de despit,
Una veu bronca me deya:
—L' amor no 's trova á n' assí.—
· · · · ·
La millor de las ninetas
M' enganyava com á un nin.

Jovenets plens d' esperança
Que sentiu lo cor glatir
Ple d' amor, tanqueu los llabis:
Callau, callau y sufriu,
Que quant las ninas mes bellas,
Las que semblan serafins,
Fins aquellas que s' esglayan

Quant parlan, que 'ls ulls divins
Tancan, y, ab las galtas rojas,
Llensan un fondo suspir;
Menteixen, tot oblidantne
Las prometensas d'ahir:
Que quant estrellas y rosas
Y terra y cel j' han mentit,
Sols trovaréu desengany
En el sige en que viviu.

ANTONI VILA Y GUYTÓ.

Figueras y Novembre 1876.

ODAS D' ANACREONT

(TRADUCCIÓ DIRECTA Y AJUSTADA AL ORIGINAL GREC)

LO AMOR MULLAT

P'rop de la mitja nit,
En eixa hora callada
En que á la mà del Bootes
L' Ossa porta sa marxa,
Y en qu' en dòls somni l' home
De sos trevalls descansa,
Llavoras presentantse
Amor, trucá á ma cambra.
¿Qui, diguí jo, á eixas hòras
Aixís torba mà calma?
Obra, Amor respongué:
Sò un nin, la por aparta;
Mullantme estich, la via
En nit tant fosca he errada.
Planyentme d' escoltarlo,
Encench prompte la llantia,
Obro, y veig un bell nin,
Cego y de blancas alas,
Portant buyrach y fletxas
Y un arch en sas espatllas.
Sentantlo prop la llar,
Ab las mias sas blancas
Mans escalfo, treyentli
De sós cabells d' or l' aigua.

Quan éll llibre 's vegé
 Del fret, dónam, exclama,
 L' arch; veurém si sa corda
 La humitat l' ha aflluixada.
 Y disparantlo 'm deixa
 Ferit com de fiblada.
 Llavors, saltant, me diu
 Rient: Alègrat ara,
 L' arch resta sens lessió,
 Més tú ferida l' ànima.

Á SA LIRA

Vull celebrar á Cadmo,
 Parlar vull dels Atridas;
 Mes, ja en sas cordas sols
 Ressona amors ma lira.
 Las cordas, l' instrument
 Vaig mudar l' altre dia;
 Cantar anava á Alcides,
 Y amors me responian.
 Héroes, adéu per sempre,
 Puig ja tán sols ma lira
 Pera cantar amors
 Tè dolsas armonías.

Á UN VAS DE PLATA

Ja que tan be trevallas,
 J Vulcano, 'l rich argent,
 Fórjam, no una armadura,
 Puig de combats no entench,

Sino un vas ample y fondo
Tant com lo pugas fer;
Mes, no en sì vorà grabes
Lluminosos estels,
Ni lo gelat Orion,
Ni l' Ossa resplendent;
Perque, ¿á mí, que m' importan
Las Pléyadas, ni menys
Los Bootes? Sols grábahí
Vinyas y reimsverts.
Pintahi també las Ménadas
Bremant los fertils ceps,
Y un cup replet de vi,
Y en ell, ab daurats peus,
Trepitjantlo, á Batilo
Y Amor y Baco ensembs.

ANTONI RUBIÓ Y LLUCH.

BIBLIOGRAFÍA

TRADICIONS DEL VALLÉS.—D. FRANCISCO MASPONS
Y LABRÓS.—Imprenta de La Renaixensa, Portaferrixa 18, baixos.—1876.

TRES coses estima 'l Sr. Maspons sobre tota ponderació: sa família, 'l Vallés, d' hont es fill, y la literatura popular. Aquest triple sentiment resplandeix en tots sos llibres.

L'últim que ha publicat ab lo títol de *Tradicions del Vallés* n' es prova irrecusable. Lo dedica á sa esposa en una introducció bellíssima, fragment de son delicat poema de familia, escrit ab una ternura y una espontaneitat encisadoras. Hi enclou sis narracions populars tradicionals:—*Lo fort Farell*, *La dona d' aigua*, *Le llegenda del drach*, *Las encantadas de Vallderrós*, *Lo salt de la nuvia*, y *Sant Miquel del Fay*,—arrancadas á aquells delitosos recons que son joya del Vallés y que 'l Sr. Maspons descriu de pas ab gran entusiasme y notable vivesa de tons. Y está, per si, enriquit ab una numerosa sèrie de notas comparatives que provan la ciència ab que 'l més actiu dels nostres autors de literatura popular elabora sus obres, y provan que está al corrent de tot lo que en l' estranger se travalla en aquest ram interessantíssim, que conta ab publicacions periódicas especials y ab una bibliografia numerosa y variada.

Ara bé, ¿cóm no aplaudir, cóm no llegir una obra que 's recomana per condicions com las enumeradas?

FANTASIAS.—FELIP DE SAleta PALOMERAS CRUIXENT.
Imprenta de La Renaixensa, Portaferrissa 18, bai-
xos.—1877.

Tal es lo títol d' una nova publicació dada á llum per lo Sr. Saleta, de quí ja 'ns ocuparem temps enderrera ab ocasió de son volum de poesías, *Guspiras*.

Remitim al lector á lo que sobre aquest últim diguerem, ja que en sustancia, apart l' estar escrita en prosa, la colecció de *Fantasias* té ab aquell infinits punts de contacte. Lo Sr. Saleta continua cultivant lo género íntim, idealista, somniador, eminentment lírich, á que tantíssim esplendor doná l' alemany Richter y que acerá ab sa mordacitat é ironía características lo famós Heine. Las simpatías que 'ns inspira aquest género literari, sense fernes desconeixe los perills á que l' esposan la futilitat y l' conceptisme, perills de que no han sapigut lliurarse sempre ni 'ls mateixos mestres, nos fan acullir ab satisfacció la recient obra del Sr. Saleta.

No diguem res més per por de incorre en lo pecat de sogra intel·lectual, que no menos que ab aquesta capritxosa metàfora regala als crítichs l' autor de *Fantasias*. Sogras y crítichs son dos espècies de la república familiar y de la literaria que 'l Sr. Saleta té ficats entre cella y cella, y á qui dedica freqüentíssimas caricias. ¡Deu no li tinga en conte per lo que respecta á nosaltres!

Obra també en poder nostre l' Acta de la sessió pública celebrada per l' Ateneu barcelonés en la vetlla del 30 de Novembre del any últim. Conté la ressenya dels travalls del exercici académich del 75 al 76, elegantment escrita per lo Sr. Secretari cessant, D. Joan de Arana; los programas del concurs ordinari sobre l' tema proposat per la secció de comers, *Causas de la postració de la marina mercant espanyola y midas que convindria adoptar pera fomentarla*,—y del concurs estraordinari artístich-industrial, ab tant acert ideat y desenrotllat per la Junta Directiva ab la cooperació de diverses Corporacions y particulars; y l' Discurs inaugural, llegit per lo senyor President D. Manel Durán y Bas. S' estudia en ell y se resol ab un criteri filosófich eminentment espiritualista, y un criteri polítich eminentment conservador, la dificilíssima cuestió del origen y fi de la societat, y dels principis orgánichs fonamentals de la mateixa, examinantse de pas y fentse la crítica de las teorías sostingudas per las escolas més principals que contendeixen actualment en lo camp

de la sociología. Las deduccions qu' obté 'l Sr. Duran de semblant estudi crítich venen á sos ulls á corroborar la tesis que sustenta y en la qual assigna á la societat la missió de coadjuvar ab l' home y facilitarli la obtenció de la inmortalitat de la vida futura, en la qual resideix la finalitat de la vida humana mortal.

La Comissió de monuments històrichs y artístichs de la Província de Gerona ha publicat en un opúscul, esmeradament imprés en aquella ciutat, un estudi crítich del interessantíssim mosaïch descobert fa alguns mesos en la heretat que ab lo nom de Torre de Bell-lloch poseheixen en aquellas inmediacions los Srs. de Mercader.

Baste dir que l'estudi, per la estraordinaria erudició y la perspicacia de criteri de que fa gala, es digne de la Corporació en nom de la qual ha estat escrit, y dona una idea acabada de la preciosa antigua que n' es objecte. A això ajuda la lámina litogràfica que acompaña al opúscul, dibuixada per lo Sr. Serra y Pausas.

Es d' aplaudir lo zel de la Diputació geronina que ha costejat la edició.

La Academia médica-farmacéutica d'aquesta Ciutat ha publicat en un quadern de prop de 70 planas l' acta de la sessió inaugural que celebrá 'l dia 10 del últim Janer. Conté 'l programa dels premis que adjudicará en la del any vinent, á las mellors memorias sobre topografia médica de Barcelona, climatología de Catalunya ó d' alguna de sas regions ménos estudiadas, análisis d' alguna de las ayguas minero-medicinals de Catalunya no conegudas, plantas medicinales de Catalunya y estudi comparatiu de las mateixas ab las demés nacionals y estrangeras, designació d' un punt de la costa catalana que per sas condicions puga constituir una estació sanitaria per tísichs, y sobre si Catalunya pot posar en práctica, ab més ventajas que altres punts, la curació per medi del rahim, y, en cas afirmatiu, quina de sas regions vinícolas es la més aproposit: la Memoria llegida per lo Sr. Secretari, D. Joan Casademunt, y 'l discurs de reglament del soci D. Frederich Prats y Grau. Al final va una llista dels membres de la Associació, que son 103 numeraris, 8 supernumeraris, 20 corresponentials espanyols y 30 estrangers.

Del resumen de travalls del any últim, fet en la Memoria últimamente citada, se desprenden que la Academia ha entrat en una fase de activitat digna d' encomis, y única que pot conservarla á la altura á que deu estar, dada sa importància y la de la ciutat en que està establet: temes importantíssims han sigut espostos y controvertits en

lluminosos travalls que provan en llurs respectius autors no anar ressagats en la martxa general de las ciencias mèdicas y farmacèuticas, y que no han de contribuir poch á la ilustració dels professors d' aquestas, ab grans ventatjas pera la pràctica, primera y principal mira á que deuen atendre llurs esforços y llurs estudis.

Prova palpable n' es també 'l discurs llegit pèl soci Sr. Prats, qui ab gran copia de citas històrich-científicas y de consideracions especulativas, inspiradas per un bon sentit ilustrat y exent de sistemàticas preventions, demostra las ventatjas que ha reportat á las ciencias naturals, y en especial á la Física, Historia natural y Química, en que més directament s' ocupa, la adopció del método experimental com á base de la inducció filosòfica que vé á elaborar y reduhir á síntesis los productes ab aquell obtinguts,—en contraposició als sistemes purament especulatius d' altras èpocas á que tant poch deu la veritable y sana ciencia de la naturalesa, padró de grandesa, ab tot y sos atrevimens, dels temps moderns y en especial de la època contemporànea. Fora trabas á la ciencia y als científichs; tal es la síntesis del brillant discurs pronunciat per lo Sr. Prats, qui ha provat ab aquesta ocasió que posseheix coneixements no comuns en las ciencias á que 's dedica, confirmant lo favorable judici que de persones competents han merescut y segueixen mereixent sas observacions y apèndices á la *Farmacia operatoria* del Dr. Fors, que ab tant gran èxit està publicant.

La casa editorial Gonzalez y C.^o d' aquesta Ciutat ha publicat en un elegantíssim volum de 290 planas, una colecció de poesías castellanas degudas á la ploma del nostre amich y antich colaborador de LA RENAIXENSA, D. Joan Tomás y Salvany.

Lo Sr. Tomás versifica ab suma facilitat, y á lo que nosaltres, poch competents en la materia, podem judicar, maneja la llengua castellana ab notable correcció y soltura.

Las poesías del Sr. Tomás y Salvany provar que no s' han apagat del tot entre 'ls cultivadors de las lletres castellanas los recorts d' Espronceda y son cicle literari; aquella estrofa vehement y apassionada, de formes que oscilan entre la rotunditat y la inflor, més plena de arrebataments lírichs que de veritable sinceritat de sentiments, unitat component de bona part de las composicions insertas en la colecció mencionada demostra que son autor paga més tribut á la antigua escola romàntica—y dihem antigua relativament—que no pas á las que avuy dominan en las principals esferas literaries castellanas. No vol dir aixó que 'l Sr. Tomás se mantinga completament fora d' aquestas últimas corrents; la influencia Becquer, Campoamor

y pòtser Nuñez de Arce, adalits principals de ditas escolas, se deixa sentir, ja directament, inspirant algunas pocas composicions, ja indirectament, contribuhint á modificar en algunas altras lo carácter primerament indicat.

Abundan, además, las poesías de circunstancias y de compromís, género llinfàtic à que's mostra sobradament aficionat lo Sr. Tomás y Salvany. ¿Perqué ell, que dona proves de saber ser poeta de vols varonils y elevats en varias de sas composicions, no té de saberse sustraure á la influencia d'aquesta raquítica patuleya de poetas ó versistas que pululan per Madrid, gongoritzant banals galanterías y madrigals de tertulia molt aplaudits en aquellas, pero que careixen de tota trascendencia seria y son impropis de qui ab sas obras pretenga aspirar á alguna cosa més, que al aplaudiment de quatre senyoretas y quatre mamás embafadoras, y á la estúpida aprobació de set ó vuyt gomosos que han fet més lletras ab los peus ballant que no pas ab la ma escribint?

J. SARDÁ.

CONSISTORI DELS JOCHS FLORALS

DE BARCELONA

COMPOSICIONS REBUDAS EN SECRETARIA FINS AL 28 DE FEBRER

1. Benvinguda.—*Pax vobis.*—2. La Cansó del treball.—*Ja us
dich jo que n'es bonica etc.*—3. Martiri.—*Ay!*—4. Al Mar.—*Mirall
de Déu.*—5. Lo Martiri.—*Si consistant adversum, etc.* (Ps. 26, 3'):
—6. Éxtasis.—7. Duas flors.—*Ilusió.*—8. Lo Campaner.—*Las cant-
panas estaban suspendidas etc.* (Dickens).—9. Un esclau.—*Quants
com ell aquí en la vida, etc.*—10. Cap al tart.—*Esperança.*—11. La
Tramontana.—*Vent de recorts.*—12. Los fills del Rat-Penat. (Epis-
sodi històrich).—*En Joan fou promés que Nos etc.*, (Crònica de
Pere IV).—13. Catalunya.—*Mare nostra.*—14. Sonet.—*Labor pri-
ma virtus.*—15. Amors del altre mon.—*Ay!*—16. Lo Guayte de
Salou. (Segle xvi).—*Escoltéu, hermosas ninas, etc.*—17. Lo cant
del Gironí.—*Gloria.*—18. La Cansó del tressall. (Balada).—*Avant!*
—19. La dona.—*Tota amor.*

Lo que's fa públich pera conexeció dels interessats.—P. A.
del C.—J. RIERA Y BERTRAN, Secretari.

NOVAS

A proposta de D. Víctor Balaguer y D. Joseph Amador de los Rios, la Academia de la Historia ha acordat la publicació de la sèrie de volums referents á las Corts d' Aragó, després d' acabada la publicació dels de las de Castella que s' està terminant.

S' ha posat en escena en lo Teatro Catalá una nova producció del popular autor D. Frederich Soler, titolada *Senyora y majora*.

En la secció corresponenta nos ocuparem detingudament d' aquesta obra.

La Mañana, periódich que 's publica á Madrid, ve insertant en sa primera plana, destinada á trevalls de ciencias, arts y literatura, articles d' autors catalans y referents á nostra terra, que revelan la predilecció ab que la mira aquella direcció. Ultimament ha extractat l' article bibliogràfich d' altre de nostres redactors, Sr. Auléstia y Pijoan, referent al moviment literari catalá en 1876, que ha sigut també traduhit al castellá per lo periódich ilustrat d' aquesta Capital, *La Colmena*.

Lo diumenge de Carnestoltes sortí la cabalgata que cad' any en semblant época acostuma organizar la societat *Gavilan ó Taller Embut*. En luxosíssimas carretelas, tiradas algunas per sis cavalls,

anavan los individuos que la constituan ab richs y ben apropiats trajos, representant Hernan-Cortés y sos companys de conquista, y tipos de indios mexicans. Hi figuravan també alguns individuos montats, entr' ells un armat de punta en blanch, que cridava extraordinariament l' atenció, tancant la comitiva una barca, copia fidel de l' urca Santa Maria, célebre per haber anat en la primera expedició á l' Amèrica.

Hem vist la primera entrega de la *Historia de Espanya* de D. Modest Lafuente, que ab extraordinari luxo publica la acreditada casa de Montaner y Simon, en la qual es de notar un magnífich cromo, copiat del còdice d' en Marquillas, existent en nostre Arxiu Municipal.

Si en lo referent á las condicions materials no mes que elogis devém tributar á aquella casa, devém també expressar nostre sentimient al veure que editors catalans han escullit una obra que revela un esperit hostil á nostra terra, no solsament en alguns passatges concrets, si que en la poca importancia que dona á la historia de la Corona d' Aragó comparantla ab l' extensió ab que tracta 'ls fets de la Monarquía castellana; això apart de que havent sigut escrita fa alguns anys, no pot estar al nivell de 'ls descubriments històrichs ab qual ajuda podria en l' actualitat redactarse una Historia d' Espanya.

Darrerament s' han estrenat las següents produccions catalanas y valencianas:

En l' Odeon *Una nit de Carnaval*, de D. Joaquim Dimas, y á Valencia: *El abuelo del Colomet*, *Tori, sego y' mut*, pessas en un acte; *La filla d' un bombero*, en dos actes y *Castells en l' ayre*, en un acte, del Sr. Arnal.

A Alicant s' ha posat també en escena una comèdia en un acte, de D. Joan Colom, ab lo títol de *Lo que fa la roba*.

Merescudíssimas distincions son las que s' acaban de otorgar al distingit catedràtic y escriptor D. Manel Milà y Fontanals, de la Gran Creu de Círlos III, y als no menys celebrats artistas germans Agapito y Venanzi Vallmitjana, de dues plassas d' académichs de Sant Fernando.

S' ha publicat lo prospecte del *Libre de les costums generals escretes de la Ciutat de Tortosa*, preciós códich del segle XIII, de qual única edició se'n conservan pochs exemplars, que ara va á donar á llum son Ajuntament, baix la direcció del Dr. D. Ramon Folquet, de aquella localitat. Lo text catalá anirà acompanyat d' una traducció castellana.

Catalunya li estarà agrahida á aquella benemérita corporació, per haver donat á la estampa una obra de tanta importància pera l' història del Dret en nostra patria.

L'Alt en Jaume d'Aragó. Ab est títol ha publicat en un cuadern elegantíssim lo jove y polit escriptor D. Mateu Obrador Bennassar, lo seu bell romans històrich, premiat ab la medalla d' or que oferiren los mallorquins aymadors de las glorias y la llengua patria en lo certámen de Valencia pèl sisé centenari de la mort del rey en Jaume.

Ha aparegut de nou á Valencia, en un volum de 208 páginas, *Lo Rat Penat, calendari llemosí correspondent al any 1877*, que á semblaansa del *Calendari Catalá* fa ja tres anys que publica ab bon èxit en aquella capital, lo distingit escriptor D. Constantí Llombart. Junt ab treballs d' aquest senyor s' hi veuen: composicions en prosa (y entre ellas alguns curiosos documents històrichs) de la Sr.ª D.ª María de Belloch y dels Srs. Bodria, Careta y Vidal, Carboneres, Farré y Carrió, Maspons y Labrós, Orga, Reig y Flores y Sitjar (D. Joaquim), y bonicas poesías de la Sr.ª Agna de Valldaura y del Srs. Briz, Balaguer (D. Víctor), Burguet, Cebrian, Codonyer, Escalante, Ferrer y Bigné, Galiana, Iranço, Llorente, Llorca, Lluch Soler, Mailí, Monçó, Picó, Riera y Bertran, Reventós, Roig y Civera, Sanmartín y Aguirre, Tarongí y Cortés, Torres y Orive y Usera. Molt contribueix ésta publicació á la renaixensa de las lletres valencianas, aixís es que son colecció mereix los aplaudiments y l' ajuda de tots los catalanistas, en nom dels quals lo felicita de cor la redacció d' esta Revista.

La Reyal Academia de Bonas Lletres d' esta Ciutat ha elegit últimament socis honoraris de la mateixa, als Srs. D. Joaquim de Negre

y Cases, D. Joseph Balari y Jovany, D. Joaquim Riera y Bertran, D. Antoni Elias de Molins, D. Joseph Coroleu é Inglaada y D. Joseph Pella y Forgas, aixís com numeraris á los ja honoraris, D. Celestí Barallat y Falguera y D. Antoni Aulestia y Pijoan. També foren nombrats socis corresponsals los ilustrats escriptors estrangers, D. Joseph Pittré de Palermo, D. Matías de Martino de Noto, (Sicilia) y D. Adolfo Mussafia de Viena, (Austria)

Les Chroniques de Languedoch han conclós la publicació de *La Visite de la Cathedrale Saint-Bertrand de Comminges en 1627*, á la vegada que han iniciat, ab lo títol de *Les Rivieres du Languedoch*, un extracte de la obra de *Papirus Massonus: Descriptio fluminum Galliae París 1618*, traduhit per P. Jonain.

Lo *Polybiblion* ha extractat l' últim cartell de nostres Jochs Florals.

D' altre part, l' últim fascicle de la *Revue des langues romanes* conté en la secció de *Dialectes anciens*, una col·lecció d' *Anciennes enigmes catalanes* (xvie siecle?) per D. Manel Milá y Fontanals; y *Trois formules de Conjuration en catalan* (1397), per Alart.

La *Revista de la Universidad de Madrid* continua publicant la *Historia de los establecimientos de Enseñanza en España* per don Vicente de la Fuente, en que tracta de com *El estudio de la Teología principia á tener cabida en las Universidades y se aumenta en ellas la influencia Pontificia*, y compren los següents párrafos: 1.º *Fundacion de la Universidad de Huesca* (1354); 2.º *Creacion de las facultades de Teología en las Universidades de España*; 3.º *Concesiones Pontificias á Universidades*; 4.º *Cópia de algunos privilegios aludidos en los párrafos anteriores*. També en ella ha donat á llum en quatre assahonats articles, un estudi de *Cronología sagrada*, titolat: *Datos para fijar el año del Nacimiento de Cristo, de su bautismo, pasión y muerte*, per D. Just Barbagero, Catedràtic de Sagrada Escriptura de la Universidad Central.

Hem rebut lo programa del concurs de projectes pera la construcció d' un edifici destinat á las Institucions provincials de ins-

trucció pública, que en un elegant cuadern ha publicat la Excma. Diputació. L' índice es lo següent:

I. Programa del concurso —II. Programa de las condiciones que debe reunir el edificio.—III. Plano del solar en que ha de emplazarse la construccion.

Prometém ocupárnosen extensament.

Ab la publicació d' aquest número coincidirà la sortida d' un volum de poesías titolada *Mel y Fel*, del conegut novelista y poeta D. Joaquim Riera y Bertran.

La Junta Directiva de la societat dramàtica *Lo Rector de Vallfogona*, que presideix lo entusiasta catalanista D. Ricart Poch y Cortes, ha ressenyat en un luxós quadern la vetllada literaria donada per dita societat lo dia 2 de Octubre del any darrer en obsequi als poetas premiats en lo certámen de la Mercé.

Hem rebut lo número de nostre estimat colega *La Llumanera de Nova-York*, referent al present Febrer. Hi figuran notables treballs en prosa y vers; entre 'ls primers un article de fondo en que aquella catalanista redacció aboga calurosament en favor de la formació d' una Academia catalana pera unificar la gramàtica de nostre idioma, idea que hauria efectivament de cridar l' atenció de nostres autors ja que fora sa realisació un gran pas en pro de la literatura. En la secció de grabats n' hi ha representant la festa literaria celebrada per l' Associació literaria de Geronà en lo passat any y la copa oferida com á premi per la Junta Directiva; la instalació dels Srs. Sert germans y Solà, en l' Exposició de Filadelfia, y un pessebre en una casa de Barcelona, grabat qu' havia publicat ja son autor, lo senyor Cusachs, en la ilustració nort-americana *Daily Graphic*.

Per la iniciativa del Arxiduch de Austria Lluis Salvador, magnat erudit y entusiasta de las cosas de Mallorca, que ha publicat una obra fruyt de sos estudis sobre aquella illa, se celebren en ella en lo passat més de Janer festas en conmemoració del sisé centenar de la fundació del col·legi de Miramar per lo inmortal Ramon Llull.

Formaràn part principal de aquellas festas, ceremonias religiosas,

que se celebraren lo dia 18, y lo dia 23 tingué lloch la sessió literaria en que ab assistencia de las principals Autoritats, se llegireran composicions en prosa y vers alusivas al acte, descollanthi una Memoria històrica de Miramar, del eminent escriptor D. Joseph M.ª Quadrado.

Digne de universals aplaudiments es lo procedir del Arxiduch, que en mitj de las altas esferas de sa posició se dedica ab tanta constància á conservar los recorts històrichs de nostra germana, la principal de las Balears.

Editada per l' Excm. Sr. D. Joseph Gil Dorregaray y baix la direcció del erudit escriptor D. Francisco M.ª Tubino, ha vist la llum pública á Madrid *La Academia*, revista de la cultura hispano-portuguesa, latino-americana. Dats los grans coneixements que adornan al seu Director, molt podém esperar d' aquesta publicació si al extremat luxo y bon gust de la part tipogràfica ajunta l' ser eco fidel del moviment intelectual de tota Espanya. Los números publicats de aquesta revista satisfan per complert nostra aspiració; no fa com casi totes las revistas madrilenyas, que venen á esser refleccio no més de lo que passa en la capital de la nació, no parlant, pot ser per ignorancia, en qual cas es disculpable, de nostre país.

Continúa sortint ab gran regularitat la revista quinzenal d' Agricultura, que, redactada en catalá, se publica en esta ciutat, baix la direcció del distingit pèrit agrónom D. Francisco X. Tobella. De dita publicació ne van sortits quatre números, y lo dissapte propívinent se repartirà lo quint, qual sumari se pot veure en la p'ana tercera de las cubertas d' esta revista. Se suscriu en la llibreria de Verdaguer y en l' administració de *La Renaixensa*.

Lo sumari del número 8 de *La Familia cristiana*, es lo següent:

I. Conversions en Lòndres. Traducció de *La Defensa de la Sociedad*.—II. Catecisme, per *Un Rectoret de la montanya*.—III. Lo bon mestre, (nòveleta) (continuació), per *M. L. J.*—IV. Exemple moral, per *V.*—V. Secció piadosa.—Santa Irene, verge.—VI. Salm. (Poesia.), per *Ramon Bassegoda*.—VII. La mort del just. (Poesia.) per *Joseph Llorens y Riu*.—VIII. Secció de Novas.

Ab motiu de la vinguda de S. M. á Barcelona, l'Ajuntament ha acordat la impressió d' un volum de poesías, degudas á la ploma dels mes notables ingenis barcelonins que durant lo present segle han cultivat la literaturá. Segons notícias, entre 'ls autors que figuran en la secció catalana, 's contan los Srs. Briz, Balaguer, Rubió y Ors, Soler (Pitarra), Barallat y altres. Es digna d' aplauso la idea de la Corporació municipal.

Ab un èxit extraordinari se doná 'l diumenge 25, en lo gran teatro del Liceo, la primera representació de la célebre ópera *Aida*. Una execució brillantíssima fou la que li capigué y que 'l públich premiá ab atronadors aplausos. La ópera ha estat presentada ab extraordinaria propietat y luxo. La empresa del Liceo doná proves de que en materia de representacions escénicas, Barcelona está á l' altura de las primeras capitals d' Europa, y per aixó mereix una sincera felicitació.

SUMARI

GAYETÀ VIDAL VALENCIANO.	Lo mon invisible en la literatura catalana.	81
XXX..	Una festa catalana.	94
EMILI VILANOVA.	Sense dinar!	104
FRANCESCH RICMAR.	La novelà.	109
FIDEL FITA..	Lo llibre vert de Manresa.	116
J. ROCA Y ROCA.	Adeu siau.	126
DAMAS CALVET..	Aucell dona ó flor.	128
J. ROCA Y ROCA.	Zobeida.	130
ANTONI VILA Y GUYTÓ..	Desengany.	133
ANTONI RUBIÓ Y LLUCH.	Odas d' Anacreont.	137
JOAN SARDÁ..	Bibliografia.	140
	Consistori dels Jochs Florals.	145
	Novas.	146